

Oslo 24.08.2020

Innspill til stimuleringsordningen for kulturlivet

Takk for invitasjonen til å komme med innspill. Vi vil først få benytte anledningen til å berømme regjeringen for så tydelig å signalisere at man ønsker aktivitet i kunst- og kulturfeltet over hele landet. Det er særdeles viktig i en tid da arrangørene kjenner mer på begrensninger enn muligheter.

Kun 15 prosent av våre om lag 420 medlemmer rapporterer om å ha drevet konsertvirksomhet siden det ble åpnet arrangementer for henholdsvis 50 og 200 publikummere. Det sier noe om omfanget av nedstengingen i musikkbransjen, og er beskrivende for hvor alvorlig situasjonen er.

Hele bransjen er enig i at det er riktig og viktig å rette fokus over mot aktivitet. Men det er nokså mange hindre for denne aktiviteten i dag, og ikke alt handler om penger.

Behov for forutsigbarhet i rammebetingelsene

Det viktigste stimuleringsiltaket regjeringen kan gjøre er å endre praktiseringen av én-metersregelen og åpne for mer enn 200 publikummere. Vi har hele tiden holdt fast ved at meteren bør kunne måles fra ansikt til ansikt, og at det er kapasiteten på arenaen (gitt ivaretagelse av smittevernreglene) som bør styre maksantallet.

Ingen av de om lag 50 konsertarrangørene som har hatt aktivitet rapporterer om smittetilfeller eller om at de har måttet drive smittesporing. Det underbygger vår påstand om at profesjonelle arrangører er de som har de aller beste forutsetningene for å håndtere smittevernreglene, som en utvidet del av et allerede godt fundert HMS-system. De er rett og slett norgesmestere i publikumshåndtering og det å skape trygge arrangementer. Når det er sagt er det viktig å understreke at vi selvsagt ikke er naive; på ett eller annet tidspunkt blir noen smittet på konsert. Det er vesentlig her at regjeringen viser tillit, og belønner arrangørene med muligheten for mer fleksibilitet. Det er mange måter 200-grensen kan utvides på samtidig som man opprettholder smittevernet, blant annet ved seksjonering av arenaene.

Mens arrangørene er frarøvet mulighetene til å drive næringen sin pågår det en middels stor festival på et IKEA-varehus hver eneste dag, uten den form for sikkerhet og oppfølging som *alltid* er til stede under en større konsert eller en festival.

Blant arrangørene som har hatt konsertvirksomhet de siste månedene er det en økende frustrasjon knyttet til stadige endringer i rammebetingelsene. Det gjelder for eksempel regler knyttet til skjenking, bordservering og sittende/stående publikum. Store variasjoner i hvordan kommunene tolker og praktiserer regelverket fører også til konkurransevridning mellom ellers nokså like aktører. Det er avgjørende for aktiviteten fremover at det opprettholdes en mest mulig ens praksis og at det er varighet nok i reguleringene til at det er mulig for arrangørene å planlegge.

Vi har for eksempel medlemmer som har investert penger (som de egentlig ikke har) i nye ståbord, med velsignelse fra kommuneoverlege/smittevernoverlege for løsningen som er lagt til grunn, bare for noen dager senere å få beskjed om at publikum må være sittende. Det kan synes som en praktisk banalitet, men gjør faktisk situasjonen for disse arrangørene nokså uholdbar.

Viktigheten av både videreført kompensasjon og stimulering

For en rekke konsertarrangører utgjør konserter med internasjonale artister så mye som 50 prosent av virksomheten, og disse er ofte planlagt lang tid i forveien. Slik situasjonen er internasjonalt vil det trolig ta lang tid før det er mulig å gjenoppta denne konsertvirksomheten. For konsertarrangørene med en internasjonal profil er det derfor helt avgjørende at kompensasjonsordningen videreføres på et visst nivå, helst på 70 prosent og minimum på 50 prosent – også ut over 2020.

Nå befinner mange av disse arrangørene seg i en situasjon der konserter med internasjonale artister har blitt flyttet fra våren 2020 til høsten 2020 eller våren 2021. Dersom de mister muligheten for å bli kompensert for disse konsertene vil det få svært dramatiske økonomiske konsekvenser. Det oppleves også urimelig at de som tilfeldigvis hadde planlagt konserter med internasjonale artister i november bare skal få 50 prosent kompensasjon, mens de som skulle ha hatt tilsvarende i august får kompensert de tapte billettinntektene med 100 prosent.

Viktige problemstillinger knyttet til stimuleringsordningen

Som nevnt innledningsvis er alle enige om at mest mulig aktivitet er ønskelig, og gjerne så nær normal drift som mulig. Men med store deler av bransjen stengt ned foregår det lite eller ingen planlegging av aktivitet i dag, - av den enkle grunn at arrangører flest ikke har folk på jobb. Og når kun noen ytterst få har tjent penger siden begynnelsen av mars så er det også tomt i kassene. Likviditeten er i mange tilfeller lik null, og noen har nå negativ egenkapital.

Det er derfor avgjørende at de statlige krisetiltakene sørger for økonomisk forutsigbarhet nok til at arrangørene kan starte opp igjen. Mange vil ha behov for penger inn på konto før de i det hele tatt kan ta folk tilbake på jobb og begynne å planlegge aktivitet. Bedre ordninger for lønnstilskudd eller mulighet for aktiv permittering er en forutsetning for å kunne stimulere til aktivitet. Dersom det ikke gjøres særlige bransjetilpasninger i dagens ordninger for lønnstilskudd eller permittering vil i praksis den nye stimuleringsordningen måtte fungere som et lønnstilskudd.

Når planene for ny/gjenopptatt aktivitet først er lagt vil det være behov for likviditet nok til å kunne betale forskudd til underleverandører, som igjen kan sørge for at resten av næringskjeden kommer tilsvarende i gang. Det er som kjent ikke lov å drive for kreditors regning, og det vil være uheldig dersom staten oppfordrer til det gjennom sine krisetiltak.

Videre knytter det seg en rekke merkostnader til det å skulle arrangere noe med dagens krav til smittevern. Noen vil trenge å leie seg inn i større lokaler for å få plass til et tilfredsstillende antall publikummere. Andre kan ha behov for nytt inventar. Og det å drive bordservering krever ekstra bemanning dersom arrangør skal settes i stand til å ha inntjening fra barsalget. Og dette er alle i feltet godt kjent med; barsalget finansierer store deler av konsertvirksomheten i Norge.

Vi har forståelse for at staten mener det urimelig å dekke opp for tapte barinntekter, men realiteten er at svært mange er helt avhengige av disse inntektene. Normalt vil billettinntekter til en viss grad dekke honorar til artist, mens barsalget bærer de øvrige drifts- og produksjonskostnadene. Det er altså ikke bare tapte billettinntekter som gjør at det store flertallet av konsertarrangører ikke har aktivitet nå.

Vi har i tillegg følgende innspill til vilkårene for ordningen:

- Stimuleringsordningen bør muliggjøre både nye produksjoner, tilpasset dagens krav til smittevern, og gjennomføring av eksisterende planer med redusert publikumskapasitet.
- Med hensyn til planleggingshorisontene i bransjen bør det kunne søkes om tilskudd til aktivitet som strekker seg inn i 2021.
- For både nye og eksisterende arrangementer bør det settes en ramme for selve produksjonen. Det kan ikke være intensjonen ved ordningen at man skal kunne «produsere opp» som om man hadde flere tusen publikummere, med alt det innebærer av infrastruktur og kostnader, dersom maksantallet fortsatt skal være 200.
- Det er et sentralt spørsmål hvor konkrete planer arrangørene må ha for å kunne søke. Her bør man kunne legge arrangørens programhistorikk til grunn for vurderingen. Og igjen; Detaljert planlegging krever nok penger til å få folk tilbake i jobb og likviditet til å kunne utbetale forskudd til underleverandører.
- Ordningen bør ha løpende saksbehandling og utbetaling for å få arrangørene i gang så fort som mulig, noe som igjen fordrer at ordningen ikke er rammestyrte. Dersom det er risiko for at søknadssummen blir avkortet vil ikke arrangørene ha tilstrekkelig økonomisk trygghet til å kunne gjenoppta aktiviteten.
- Det er fullt mulig å se for seg en stimuleringsordning som ligner på Kulturrådets arrangørstøtteordning, bare utvidet med tanke på hvem som kan søke og uten de kunstfaglige vurderingene som ligger der. For vår del er det avgjørende at alt fra frivillige organisasjoner til kommunale konsert- og kulturhus og større kommersielle aktører kan få tilgang til stimuleringsmidler. Alle er like viktige deler i musikkbransjens økosystem.

Behov for langsiktighet

Det er svært positivt regjeringen nå vil innføre en ordning som kan stimulere til aktivitet, bærekraftig omstilling og utvikling i kunst- og kultursektoren i en svært krevende tid. Vi vil imidlertid minne om betydningen av at krisetiltakene varer like lenge som krisen i bransjen vedvarer. Og aktørene i feltet trenger signaler om både 2021 og 2022 allerede nå.

Et svært relevant eksempel er én av våre medlemsfestivaler, Trondheim Calling, som etter planen skal gå av stabelen i februar 2021. Festivalen har et stort nettverk, og både staben og tilknyttede frilansere og samarbeidspartnerne er klare for å strekke seg langt for å tilpasse neste års festival til koronasituasjonen. Med forsinkede og sviktende inntekter er imidlertid status at kassen er tom og de ansatte er permittert. Uten frampek om hvilke rammebetingelser festivalen kan forvente å forholde seg til vil det være helt umulig for de involverte partene å forplikte seg til å ta økonomisk risiko og satse på å gjennomføre som planlagt.

Så kan man selvsagt si at det ikke vil være noen krise om Trondheim Calling må hoppe over én festival. Men Trondheim Calling er en sentral drivkraft i musikkmiljøet i og rundt Trondheim, og har en viktig nasjonal posisjon i det å promotere såkalte up-and-coming artister. Det vi mister når festivalene begynner å ryke er nettopp dette: trenings- og visningsarenaene til de unge talentene. Dette er unge bransjeaktører som det allerede er investert mye ressurser i, men som vi nå risikerer at forsvinner ut av musikkfeltet. Det har konsekvenser langt ut over de økonomiske tapene til enkeltaktører. Tapet av talentene vil medføre negative langtidseffekter for hele musikkbransjen.

Vi vil sterkt oppfordre til å supplere stimuleringsordningen med et statlig garanti-/forsikringsfond for plutselige avbrudd/avlysninger som følge av nye koronautbrudd. Risikoen for nye innstramminger av smittevernreglene representerer en større risiko enn mange arrangører kan tåle og derfor settes mye produktiv aktivitet på vent for ubestemt tid. Tilgang til fondsmidler vil redusere risikoen for aktørene, gjøre det økonomisk forsvarlig å iverksette planene og dermed stimulere til økt aktivitet. Dersom det på arrangementstidspunktet ikke lenger er en prekær smittesituasjon vil det heller ikke være behov for utbetalinger fra ordningen.

Norske Konsertarrangørers medlemmer engasjerer opp mot 70 000 frivillige hvert år. Med den uforutsigbare situasjonen fremover er vi svært bekymret for det frivillige musikklivet og for de som engasjerer seg frivillig på festivaler. Frivilligheten påvirkes også av at kulturhus og andre venues som aktørene benytter seg av er hardt rammet av krisen og holder stengt. Dersom frivillige aktører faller fra vil det være dramatisk for fremtiden i feltet, da frivilligheten utgjør en viktig rekrutteringsarena for hele musikkbransjen. Derfor oppfordrer vi Kulturdepartementet til å tenke helhetlig om krisetiltakene for både det frivillige feltet og bransjeaktørene.

Avslutningsvis vil vi i Norske Konsertarrangører gi vår tilslutning til innspillene fra Virke, Creo, NTO og Norske kulturhus. Vi støtter også forslaget fra NOPA om etablering av en ordning der at staten betaler TONO-vederlag for mellomlegget mellom faktisk publikum og estimerte publikumstall uten smittevern. Vi er avhengige av at hele økosystemet holdes flytende dersom vi skal ha et rikt og mangfoldig musikkliv også etter koronakrisen.

Med hilsen,

Tone Østerdal,
daglig leder i Norske Konsertarrangører – www.konsertarrangor.no